

NATURKLAGENÆVNET
SEKR. TARIATET

Frederiksborggade 15, 1360 København K.
Tlf.: 3395 5700
Fax: 33 95 57 69
E-mail: nkn@nkn.dk Web: www.nkn.dk
CVR: 18 210 932

Danmarks Naturfredningsforening,
Masnedøgade 20,
2100 København Ø.

28. januar 2008
J.nr. NKN-111-00033
pih

Modtaget i
Danmarks Naturfredningsforening
29 JAN. 2008
Indskannet i journalarchiv
J.nr.

Fredningen af Hjortedalen i Vejle Kommune

Hermed følger Naturklagenævnets afgørelse i ovennævnte sag.

Med venlig hilsen

Pia Andersen
Kontorfuldmægtig

Sendt til:

Vejle Kommune, Skolegade 1, 7100 Vejle.
Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe.
Randbøl Statsskovdistrikt, Førstballevej 2, 7183 Randbøl.
Kulturarvsstyrelsen, H.C. Andersens Boulevard 2 1553 København V.
Dansk Landbrugsrådgivning, Afdelingen for Landboret, Udkærsvej 15, Skejby, 8200 Århus N.
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
Direktoratet for FødevareErhverv, Arealkontoret, Kampmannsgade 3, 1780 København V.
Dansk Ornitologisk Forening, Fuglenes Hus, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
SKAT, Landsdækkende Vurderingskontor, Tagensvej 135-137, 2200 København N.
Fredningsregistret, By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
Konsulent Lone Munk, SKAT, Landsdækkende Vurderingskontor, Tagensvej 135-137, 2200 København N.

**Naturklagenævnets
afgørelse af 28. januar 2008
om fredning af Hjortedalen i Vejle kommune
(sag nr. NKN-111-00033)**

Fredningsnævnet for Vejle Amt har den 28. december 2006 truffet afgørelse om fredning af Hjortedalen ved Randbøldal i anledning af et fredningsforslag fremsat af Danmarks Naturfredningsforening den 31. oktober 2003. Afgørelsen er påklaget til Naturklagenævnet af Skov- og Naturstyrelsen Vejle Amt på vegne af tre lodsejere. Skov- og Naturstyrelsen har klaget for så vidt angår principperne for erstatningsfastsættelsen. Afgørelsen er tillige forelagt Naturklagenævnet til efterprøvelse i medfør af naturbeskyttelseslovens § 42.

Baggrunden for fredningsforslaget og sagens forløb

Fredningsforslaget var rejst for at sikre og forbedre området med dets særlige natur -, landskabelige -, geologiske - og kulturhistoriske værdier. Forslaget havde tillige til formål at hindre anlæg af motortrafikvej mellem Vandel og Bredsten ad den sydlige linieføring i Vejle Amts forslag til regionplantillæg nr. 8, hvorefter vejen ville passere hen over Hjortedalen på en højbro. Fredningsforslaget var ikke til hinder for anlæg af motortrafikvejen med en nordlig linieføring som angivet i regionplantillægget.

Den 3. maj 2004 traf fredningsnævnet afgørelse om ikke at gennemføre forslaget, idet nævnet bl.a. udtalte, at et vejanlæg af regional betydning kun bør kunne forhindres ved gennemførelse af en fredning, hvis der er tale om naturværdier af national interesse, eller hvis der kan påvises brugbare alternative forslag, der er mere skånsomme for naturen. I øvrigt mente fredningsnævnet, at forslaget efter sit indhold ikke havde påvist et behov for fredning, idet området i forvejen var beskyttet af eksisterende generel lovgivning og planlægning.

Den 5. oktober 2004 ophævede Naturklagenævnet fredningsnævnets afgørelse og hjemviste sagen til fredningsnævnet til fornyet behandling og gennemførelse af en fredning af Hjortedalen. Nævnet lagde bl.a. vægt på, at den sydlige linieføring for motortrafikvejen ville medføre et markant og uopretteligt indgreb i det uforstyrrede naturområde. Et sådant indgreb måtte forudsætte, at der ikke fandtes andre realistiske muligheder for at gennemføre den nye vejforbindelse, men en sådan mulighed eksisterede i den nordlige linieføring, som var benævnt "Regionplanlinien". Af disse grunde og da Hjortedalen også, bortset fra spørgsmålet om valg af linieføring for motortrafikvejen, rummede naturværdier, som kunne begrunde en redning bl.a. af hensyn til de rekreative interesser, fandt Naturklagenævnet, at fredningen burde gennemføres.

Fredningsområdet

Hjortedalen er det gamle navn for den øvre del af Vejle Ådal fra Randbøldal op til Gødding. Dalen med omgivelser er et imponerende landskab med terrænformer, der er ualmindelige for danske forhold. Den unikke variation i landskabsformen i området skyldes beliggenheden ved isens hovedopholdslinie, der var grænsen for isudbredelsen under den sidste del af sidste istid. De markante høje skrænter er skovbevoksede, mens dalbunden i dag er uden træbevoksning. En del af dalen anvendes til dambrug, og ellers er der større åbne engarealer, der afgræsses. Hjortedalen fremstår i dag som et uforstyrret område fri for tekniske anlæg.

Området er rigt på natur og kulturhistoriske spor og aktiviteter gennem århundreder. Mod vest ligger gravhøjene "Firehøje", hvorfra der er udsyn over flere gravhøje og hedesletten mod vest. Endvidere går en del af Hærvejen igennem området.

Fredningen omfatter et areal på 178 ha fordelt på 17 private lodsejere samt Vejle Kommune og Miljøministeriet. Fredningsområdet ligger syd for vej 28 mellem byerne Vandel og Bredsten og nord for Randbøldal. Centralt i området løber i nord-sydgående retning Vejle Å og mod vest løber også i nord-sydgående retning Hærvejen, der er national cykelrute. Hovedparten af området er skovbevokset og fredskovpligtigt med undtagelse af området ved Firehøje, der er et åbent hedeareal, hvor der er udsigt mod vest. Fredningsafgrænsningen følger mod øst primært skovkanten og mod vest Hærvejen, idet dog den del af matr. nr. 2v Randbøl By, Randbøl, der ligger mellem Hærvejen og Firehøje, er medtaget under fredningen. Mod syd danner Randbøldal afgrænsningen for arealerne øst for åen. Vest for åen er fredningsgrænsen trukket noget tilbage i forhold til det oprindelige fredningsforslag. Mod nord afgrænses fredningen af den kommende motortrafikvej. Fredningsnævnet har ved delafgørelse af 2. januar 2006 bestemt, at de arealer, der medgår til

motortrafikvejen samt de arealer, der er beliggende nord for motortrafikvejen, skal udgå af fredningen.

Planlægningsmæssige og administrative forhold

Fredninger

I alt ca. 20 ha af området er omfattet af tre eksisterende fredninger, som skal hindre råstofindvinding. Disse tre fredninger, alle fra 1963, vil blive ophævet ved gennemførelse af nærværende fredningsforslag.

Regionplan

Området er i Regionplan 2001 – 2013 for Vejle Amt registreret som Værdifuldt landskab, Naturområde, særlig værdifuldt og Naturområde, Kulturmiljø, Kulturmiljø (Hærvejen) og Kirkeomgivelse. Der går endvidere en National cykelrute igennem området og området er Støjkonsekvensområde ved lufthavn/flyveplads.

Naturbeskyttelseslov og Skovlov

Hovedparten af fredningsområdet er omfattet af fredskovpligt og store dele af området er omfattet af skovbyggelinie eller andre af naturbeskyttelseslovens bestemmelser, herunder åbeskyttelseslinie, fortidsmindebeskyttelseslinie og bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 3.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen har til formål at sikre og forbedre området som et fredfyldt åndehul med særlige naturmæssige, landskabelige, geologiske og kulturhistoriske værdier, herunder navnlig:

1. At udsigterne sikres og at der til enhver tid er frit udsyn gennem hele dalbunden.
2. At området ikke forstyrres af tekniske anlæg, herunder vejanlæg.
3. At området sikres pleje, der fremmer en varieret vegetation og et rigt dyreliv samt sikrer truede plante- og dyrearters overlevelse. Tilsvarende skal åforløb og søer plejes.
4. At sikre mulighed for naturgenopretning for at forbedre levedmulighederne for sjældne arter og skabe gode betingelser for indvandring af nye arter, herunder udvide det eksisterende græsningsareal og konvertere noget af nåleskoven til løv.
5. At sikre de kulturhistoriske værdier, herunder Hærvejen, vadested og engvandingsanlæg m.m.
6. At sikre de geologiske værdier, herunder de særlige landskabelige forhold, der gør sig gældende med hensyn til israndslinie og hedeslette.

7. At sikre at området fortsat kan fungere som lokalt og regionalt rekreativt område.

Fredningens § 2, stk. 1, bestemmer, at arealet skal fremstå som et natur- og skovområde med skovklædte skrænter, åbne eng-, mose-, hede-, å-, sø- og overdrevsarealer. Området anvendes endvidere til nærrekreativt og regionalt friluftsområde med forbindelse til det nationale stisystem og de lokale stisystemer og småveje.

For arealer ejet af Det Grønske Skovdistrikt I/S gælder følgende bestemmelser:

1. I skovens afdeling 28 tillades dyrkning af juletræer og pyntegrønt.
2. Træartsvalget på det enkelte areal er frit, men mindst 30 % af det bevoksede areal på ejendomsniveau indenfor fredningen skal være løvtræ af hjemmehørende arter.
3. Bevoksningsrandene i bunden af ådalen trækkes 10 meter op af skrænterne med henblik på at tilgodese fredningens formål 1.

Omlægningen af driften skal respektere normal omdriftsalder for de respektive træarter, men skal være tilendebragt senest den 1. januar 2017.

Fredningen indeholder herudover sædvanlige bestemmelser om forbud mod ny bebyggelse og terrænreguleringer samt forbud mod udstykning, nye synlige skel, hegn, faste anlæg, veje, luftledninger, belysning, master og skilte.

Om offentlighedens adgang til området bestemmer fredningen, at der etableres primitive stier (trampestier) som vist på fredningskortet, og offentligheden har i øvrigt ret til at færdes og opholde sig i fredningsområdet efter naturbeskyttelseslovens almindelige regler.

Fredningen er ikke til hinder for, at der kan drives jagt i området.

Fredningen indeholder sædvanlig plejebestemmelse, herunder en bestemmelse om, at såfremt dambrug nedlægges, efterbehandles dambrugsarealerne til fugtige naturområder.

Klager

Skovdyrkerforeningen Vejle Amt har på vegne af lodsejerne Henning Nicholaisen, Lars Levorsen og Torben Mikkelsen klaget over fredningen.

De klagende finder, at der fortsat henstår usikkerhed om fredningens konsekvenser for lodsejerne, der hindrer en stillingtagen til, om erstatningerne er rimelige. Særlig for ejeren af matr.nr. 3h Gøddinggård (Henning Nicholaisen) påstås stierstatningen forhøjet, da stiforløbet er ca. 80 m og ikke som fredningsnævnet skriver, 43,19 m.

Idet der henvises til de bemærkninger, man har fremsat over for fredningsnævnet ønsker klagerne navnlig en præcisering af:

- at landbrugspligtige arealer og fredskovpligtige arealer fortsat kan drives alene efter landbrugslovens, hhv. skovlovens og naturbeskyttelseslovens regler og alene med de begrænsninger, som den almindelige lovgivning medfører, samt at ejerne kan opsætte de sædvanlige hegn, som er påkrævede til en i øvrigt lovlig drift af arealerne.
- at få klarlagt hvilke plejetiltag der kan iværksættes på de ikke-fredskovpligtige arealer og præcis hvilken naturgenopretning, der kan komme på tale.

Ådal Dambrug Aps v/ Jens A. H. Grøn har gjort opmærksom på, at man i juli 2005 har købt dambruget med et tilhørende areal på ca. 2,8 ha af Wilhelm Gunderlund. Erhvervelsen fremgår ikke af fredningsnævnets afgørelse og er heller ikke registreret på fredningskortet.

Helle Jacobsen, ejer af matr.nr. 2q Lihme By, Nørup, har klaget med påstand, at ejendommen bør udgå af fredningen. Den fredede del af ejendommen er tilplantet med gran og ligger i landzone. Ejendommens bebyggelse er ikke med i fredningen.

Vejle Kommune har oplyst, at Ådal Dambrug er udstykket og nu omfatter matr. nr. 3o Lihme By, Nørup.

Naturklagenævnets afgørelse

I sagens behandling herunder besigtigelse og offentligt tilgængeligt møde den 15. maj 2007 har deltaget Naturklagenævnets 10 medlemmer: Lars Busck (formand), Ole Pilgaard Andersen, Marie-Louise Andreasen, Martin Glerup, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Anders Stenild, Inger Støjberg, Poul Søgaard og Jens Vibjerg.

Naturklagenævnet tiltræder af de grunde, som fredningsnævnet har anført, at der gennemføres en fredning af Hjortedalen med følgende ændringer:

Fredningens afgrænsning

Fredningsgrænsen ændres, således arealet omkring "Firehøje", del af matr. nr. 2i Randbøl By, er omfattet af fredningen. Matr.nr. 2v fastholdes ligeledes i fredningen.

Af hensyn til den kommende ombygning af Hærvejen flyttes fredningsgrænsen til østsiden af vejarealet "e" ud for matr.nr. 3a Gøddinggård og østsiden af vejarealet på matr. nr. 2r Randbøl By, således at vejarealet ikke længere er omfattet af fredningen.

Matr.nr. 2q Randbøl By udgår af fredningen, da arealet ikke har betydning for fredningens formål.

Fredningsbestemmelserne

Bestemmelsen om, at den nuværende tilstand kun kan ændres ved dispensation, udgår som overflødig.

Dambrug skal kunne vedligeholdes og moderniseres i overensstemmelse med de til enhver tid gældende miljøkrav til dambrug. Det skal være tilladt at opsætte net over dammene. Større ombygninger skal på forhånd godkendes af fredningsnævnet.

Det skal være tilladt at opsætte sædvanlige landbrugs- og skovhegn.

De på fredningskortet viste forslag til nye stier samt eksisterende stier/spor fastholdes. Nye stier udlægges som trampestier. Det skal sikres, at en sti til markedspladsen ved åen udbedres, så at den er egnet for handicappede.

Begrebet "naturgenopretning" udgår af fredningen, da der ikke foreligger konkrete projekter til naturgenopretning. Naturpleje begrænses til at gælde for de åbne, udyrkede arealer. Hvis dambrug nedlægges, påhviler det plejemyndigheden at foretage den efterbehandling efter fredningens bestemmelser, der går ud over hvad ejeren måtte være forpligtet til selv at udføre efter dambrugs-miljøreglerne.

De øvrige fredningsbestemmelser stadfæstes med enkelte sproglige rettelser.

Idet fredningsnævnets afgørelse af 28. december 2006 ophæves, fastsættes følgende fredningsbestemmelser for det ca. 140 ha store fredningsområde, der er afgrænset som vist på det fredningskort, der hører til Naturklagenævnets afgørelse. Fredningen omfatter helt eller delvist de på vedhæftede matrikelfortegnelse anførte ejendomme.

§ 1. Fredningens formål

Fredningen har til formål at bevare og forbedre områdets landskabelige , naturmæssige , geologiske og kulturhistoriske værdier, herunder at udsigterne sikres, at der er frit udsyn gennem hele dalbunden og at de særlige landskabelige forhold, der gør sig gældende med hensyn til israndslinie og hedeslette sikres.

Fredningen har endvidere til formål at sikre og regulere offentlighedens adgang til området.

§ 2. Arealernes anvendelse

Arealet skal fremstå som et natur- og skovområde med skovklædte skrænter, åbne eng-, mose-, hede-, å-, sø- og overdrevsarealer, der rummer en varieret vegetation og et rigt dyreliv. Området anvendes endvidere til nærrekreativt og regionalt friluftsområde med forbindelse til det nationale stisystem og de lokale stisystemer og småveje.

Stk.2. Agerjord kan drives som hidtil, men må ikke tilplantes. Skovarealer kan drives som hidtil, jf. dog § 3.

Stk. 3. Fredningen er ikke til hinder for, at der kan drives jagt i området.

§ 3. Bestemmelser for delområder

For arealer ejet af Det Grønne Skovdistrikt I/S gælder følgende bestemmelser:

1. I skovens afd. 28 tillades dyrkning af juletræer og pyntegrønt.
2. Træartsvalget på de enkelte arealer er frit, men mindst 30 % af det bevoksede areal på ejendomsniveau indenfor fredningen skal være løvtræ af hjemmehørende arter.
3. Bevoksningsrandene i bunden af ådalen trækkes 10 meter op ad skrænterne med henblik på at tilgodese frit udsyn gennem dalbunden.

Omlægningen af driften sker ved normal omdriftsalder for de respektive træarter, men skal være tilendebragt senest den 1. januar 2017.

§ 4. Bebyggelse, veje og tekniske anlæg

Der må ikke opføres ny bebyggelse. Fredningsnævnet kan dog godkende ombygninger, tilbygninger, garage- og redskabsskure, hvis disse placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse og udformes på en måde, der ikke skæmmer området. Fredningen er heller ikke til hinder for, at der med fredningsnævnets godkendelse opstilles nødvendige læskure af dyrevelfærdsmæssige årsager herunder i forbindelse med naturpleje.

Stk. 2. Dambrug kan vedligeholdes og moderniseres i overensstemmelse med de miljøkrav, der måtte blive stillet til dambrug. Det er tilladt at opsætte net over dammene. Større ombygninger af anlæggene skal godkendes af fredningsnævnet.

Stk.3. Der må ikke udstykkes eller etableres nye synlige skel eller opsættes hegn, bortset fra sædvanlige landbrugs- og skovhegn. Der må ikke etableres faste anlæg, veje, luftledninger, belysning, master, skilte og lignende i området. Informationsskilte af hensyn til offentlighedens færdsel i området må dog opsættes.

Stk. 4. Der må ikke henlægges affald, henstilles biler, campingvogne m.v. eller udrangerede landbrugsredskaber i området.

§ 5. Terrænreguleringer

Der må ikke foretages terrænreguleringer, herunder råstofindvinding i området. Undtaget herfra er dog terrænreguleringer med henblik på opfyldelse af fredningens formål.

§ 6. Offentlig adgang og færdsel

Offentligheden har ret til at færdes og opholde sig i området efter naturbeskyttelseslovens almindelige regler. Plejemyndigheden kan fastsætte ordensregler for publikums ophold og færdsel. Der kan endvidere opsættes information om områdets geologiske værdier, natur- og kulturhistorie samt områdets tidligere anvendelse.

Stk.2. Plejemyndigheden kan med fredningsnævnets tilladelse midlertidigt begrænse eller forbyde færdslen i området, hvis det er nødvendigt for sikringen af natur- og kulturværdierne samt plejen af området. Ejere kan forbyde adgang til området på dage, hvor der holdes jagt.

Stk.3. Der etableres nye primitive stier (trampestier) i overensstemmelse med fredningskortet. Stierne afmærkes diskret. Uenighed om stiernes præcise placering i terrænet afgøres af fredningsnævnet. Eksisterende stier som vist på fredningskortet skal opretholdes. Stien på matr.nr. 4e til Vadestedet, broen og stien videre til Markedspladsen på matr.nr. 4a skal udbedres og vedligeholdes ved plejemyndighedens foranstaltning, så den er egnet for handicappede.

Vedligeholdelse af stierne påhviler plejemyndigheden.

§ 7. Naturpleje

Vejle Kommune er plejemyndighed for privatejede arealer. Skov- og Naturstyrelsen er plejemyndighed for statens arealer.

Stk.2. På åbne, udyrkede arealer og ikke-fredskovspligtige arealer har plejemyndigheden ret til at foretage naturpleje til opfyldelse af fredningens formål i overensstemmelse med udarbejdede plejeplaner. Plejeplaner udarbejdes i samarbejde med lodsejerne. Plejearbejderne kan først udføres, efter at der er givet ejerne mulighed for selv at udføre dem inden for en frist af 1 år. Såfremt ejerne ikke selv ønsker at udføre landskabsplejen, kan plejemyndigheden foretage denne uden udgift for ejerne. Hvis der ikke kan opnås enighed om plejeforanstaltninger, forelægges de fredningsnævnet til afgørelse. Der henvises til de til enhver tid gældende regler om pleje af fredede arealer, for tiden Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1604 af 20. november 2006.

§ 8. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-7, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 9. Ophævelse af tidligere fredninger i området

Denne fredning ophæver Fredningsnævnet for Vejle Amts tre kendelser af 26. november 1963 vedr. matr.nr. 3 ak, 3 an, 3 az, 3 bd og 31 n Lihme By, Nørup.

På Naturklagenævnets vegne

Lars Busck

Naturklagenævnets formand

Fortegnelse
Over de matrikelnumre, der helt eller delvist er omfattet af
Naturklagenævnets afgørelse af 28. januar 2008

Gøddinggård, Nørup

Matr.nr. 3a, 3e, 3f, 3h og 14d

Randbøl By, Randbøl

Matr.nr. 2i, 2r, 2u, 2v og 4a

Lihme By, Nørup

2b, 2bo, 2c, 3ak, 3an, 3az, 3aø, 3bc, 3bd, 3e, 3o, 3r, 4e, 31n og 36b

**Naturklagenævnets
afgørelse af 28. januar 2008
om erstatning i anledning af fredning af Hjortedalen i Vejle Kommune
(Sag nr. NKN-111-00033)**

Fredningsnævnet for Vejle Amt har den 28. december 2006 truffet afgørelse om erstatning i anledning af fredning af Hjortedalen ved Randbøldal. Afgørelsen er forelagt Naturklagenævnet til efterprøvelse i medfør af naturbeskyttelseslovens § 42. Afgørelsen er tillige påklaget til Naturklagenævnet af Skovdyrkerforeningen i Vejle Amt på vegne af tre lodsejere og af Det Grønske Skovdistrikt. Skov- og Naturstyrelsen har klaget for så vidt angår principperne for erstatningsfastsættelsen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har tilkendt erstatninger efter gældende grundtakst, 3.200 kr./ha for samtlige arealer samt stierstatning med 30 kr./m. Mindsteerstatning pr. lodsejer dog 1.000 kr. For så vidt angår et krav rejst af Det Grønske Skovdistrikt har fredningsnævnet fastsat en samlet erstatning for begrænsning af skovdriften mv. til 150.000 kr.

Erstatningen for fredningen udgør i alt 468.220,30 kr.

Klagerne

Skovdyrkerforeningen Vejle Amt har på vegne af lodsejerne Henning Nicholaisen (lb.nr. 1), Lars Levorsen (lb.nr. 6) og Torben Mikkelsen (lb.nr. 7) i klagen anført, at der fortsat henstår usikkerhed om fredningens konsekvenser for lodsejerne, der hindrer en stillingtagen til, om erstatningerne er rimelige. Særlig for lb.nr. 1 påstås stierstatningen forhøjet, da stiforløbet er ca. 80 m og ikke som fredningsnævnet skriver, 43,19 m.

Skov- og Naturstyrelsen har klaget over fredningsnævnets erstatningsafgørelse, hvor der er givet erstatning efter grundtakst for samtlige de arealer, der indgår i fredningen.

En del af arealerne er imidlertid omfattet af eksisterende fredninger, den generelle naturtypebeskyttelse (NBL § 3) og/eller fredskovpligt efter skovloven, som der efter hidtidig praksis ikke gives grundtakst for. En del af arealerne er også omfattet af sø- og åbeskyttelseslinie (NBL § 16) og af fortidsmindebeskyttelseslinie (NBL § 18), som der efter hidtidig praksis kun gives halv grundtakst for.

Efter Skov- og Naturstyrelsens opfattelse er der i denne fredning ikke særlige forhold, som berettiger til at fravige den sædvanlige praksis, hvorfor erstatningen for de pågældende arealer bør udmåles i overensstemmelse hermed.

Det Grønske Skovdistrikt har fastholdt sit krav om erstatning mindst svarende til det, som fredningsnævnet har tilkendt, i alt 266.235 kr. incl. grundtakst erstatning på 113.472 kr., stierstatning på 2.760 kr. og erstatning for løvbinding m.v. 150.000 kr. Hvis Naturklagenævnet fjerner grundtaksterstatningen tages der forbehold om en erstatning på i alt 191.900 kr. opgjort efter skovøkonomiske vurderinger.

Ådal Dambrug Aps v/ Jens A. H. Grøn har gjort opmærksom på, at man i juli 2005 har købt dambruget med et tilhørende areal på ca. 2,8 ha af Wilhelm Gunderlund (lb.nr.13). Erhvervelsen fremgår ikke af fredningsnævnets afgørelse og er heller ikke registreret på fredningskortet.

Naturklagenævnets afgørelse

I sagens behandling har deltaget Naturklagenævnet 10 medlemmer: Lars Busck (formand), Ole Pilgaard Andersen, Marie-Louise Andreasen, Martin Glerup, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Anders Stenild, Inger Støjberg, Poul Søgaard og Jens Vibjerg.

Naturklagenævnet har ved anden afgørelse af dags dato truffet afgørelse om fredning af Hjortedalen.

Naturklagenævnet fastsætter erstatningen i anledning af fredningen til et beløb, der modsvarer den nedgang i de enkelte ejendommers handelsværdi, der skyldes de ved fredningen pålagte begrænsninger i rådigheden, jf. naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1.

Takstmæssig erstatning

Der tilkendes erstatning til de private lodsejere efter nugældende grundtakst på 3.500 kr. pr. ha og halv grundtakst på 1.750 kr. pr. ha for arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens §§ 16 og 18. Der ydes ingen grundtakst for arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, arealer, der blev fredet allerede ved fredningsnævnets kendelser af 26. november 1963 eller for fredskovarealer.

For fastlægning af eksisterende stier ydes en erstatning på 20 kr. pr. lbm. For udlæg af nye stier ydes en erstatning på 30 kr. pr. lbm.

Mindsteerstatning pr. ejendom udgør 3.500 kr.

Særlig erstatning til Det Grønske Skovdistrikt

- Permanent rydning af 0,7 ha langs randen af bevoksningen i dalen.
For nedgang i jordværdi, udgift til etablering af nyt læbælte af eg og for øget stormfaldsrisiko skønnes en erstatning svarende til det fremsatte krav på 43.100 kr. at være passende.
- Konvertering af 3,6 ha nåletræ til løv.
Da fredningen ikke forlanger anlæg af en plantet løvtræs(egge)kultur, findes erstatningen passende at kunne ansættes til 10.000 kr. pr. ha eller i alt 36.000 kr.
- Løvtræsbinding på 5,1 ha.
Da der ikke vurderes at være megen økonomi i at konvertere arealet til nål, fastsættes erstatningen til 5.000 kr. pr. ha eller i alt 25.500 kr.
- Begrænsning i dyrkning af juletræer og pyntegrønt.

I skovens afd. 28 b, ca. 3 ha, er det tilladt at dyrke juletræer og pyntegrønt. De stærkt skrånende arealer på dalsiderne skønnes mindre egnede til dyrkning af juletræer og pyntegrønt, hvorfor erstatningen skønsmæssigt fastsættes til 20.000 kr.

Erstatningerne til Det Grønske Skovdistrikt udgør herefter følgende beløb:

Permanent rydning af 0,7 ha	43.100 kr.
Konvertering af 3,6 ha nåletræ til løv	36.000 kr.
Løvtræsbinding på 5,1 ha	25.500 kr.
Begrænsning i dyrkning af juletræer og pyntegrønt	20.000 kr.

Nye stier: 166 m á 30 kr./m	4.980 kr.
Eksisterende stier: 2.358 m á 20 kr./m	<u>47.160 kr.</u>
I alt	176.740 kr.

Erstatningerne til de lodsejere, der er omfattet af fredningen, udregnet på grundlag af de ovenfor nævnte takster og principper udgør følgende beløb, oprundet til hele hundrede kroner:

Lb.nr.	Matr.nr. og ejere	Udregn.	Erstatning oprundet
1	Del af 3h Gøddingård, Nørup Henning Søltoft Nicolajsen Ny sti 174 m á 30 kr./m	5.220,00	5.300,00 kr.
2	Del af 3a Gøddingård, Nørup Anne Grete Doose og Asger Abildgaard Doose 2,85 ha á 3.500 kr.	9.975,00	10.000,00 kr.
3	Del af 14d Gøddingård, Nørup m.fl. Skov- og Naturstyrelsen		Ingen erstatning
4	3e og 3f Gøddingård, Nørup Peter J. Diedrich Hammer 0,61 ha á 1.750 kr. Ny sti 107 m á 30 kr./m	1.067,50 3.210,00	4.300,00 kr.
5	2u Randbøl By, Randbøl Else Hammer Eksisterende sti 436 m á 20 kr./m	8.720,00	13.500,00 kr.
6	Del af 2r Randbøl By, Randbøl Lars Heireth Levorsen og Anette D. Levorsen 2,22 ha á 3.500 kr. 0,07 ha á 1.750 kr. Eksisterende sti 116 m á 20 kr./m	7.770,00 122,50 2.320,00	10.300,00 kr.
7	2v Randbøl By, Randbøl Torben Serritslev Mikkelsen 0,09 ha á 3.500 kr. 0,34 ha á 1.750 kr.	315,00 595,00	Mindsteerstatning 3.500,00 kr.
8	Del af 4a Randbøl By, Randbøl m.fl. Det 8Grønske Skovdistrikt I/S v/ Ida Howard Grøn Se specifikation ovenfor		176.800,00 kr.

11	Del af 2b Lihme By, Nørup Per Tranekær Nielsen Eksisterende sti 117 m á 20 kr./m	2.340,00	Mindsteerstatning 3.500,00 kr.
12	Del af 2c Lihme By, Nørup Lone Stæhr Kristensen og Finn Kristensen 0,76 ha á 3.500 kr. 3,33 ha á 1.750 kr. Ny sti 288 m á 30 kr./m	2.660,00 5.827,50 8.640,00	17.200,00 kr.
13	Del af 3e Lihme By, Nørup Vilhelm Sindbjerg Gunderlund 3,09 ha á 3.500 kr. 4,77 ha á 1.750 kr.	10.815,00 8.347,50	19.200,00 kr.
14	3ak Lihme By, Nørup Ole Flemming Dam-Johansen		Tidligere fredet. Ingen erstatning
15	Del af 3bc Lihme By, Nørup Svend Erik Buch Hansen 2,59 ha á 3.500 kr. 1,05 ha á 1.750 kr.	9.065,00 1.837,50	11.000,00 kr.
16	Del af 3aø Lihme By, Nørup Lars Erik Rosendahl 0,03 ha á 3.500 kr. 0,86 ha á 1.750 kr.	105,00 150,50	Mindsteerstatning 3.500,00 kr.
17	3an Lihme By, Nørup Niels Jørgen Kruse		Tidligere fredet. Ingen erstatning
18	3az Lihme By, Nørup Vester Lihme Vandværk v/ Brian Madsen		Tidligere fredet. Ingen erstatning
19	Del af 31n Lihme By, Nørup A/S Gødding Mølle Savværk & Trælast		Tidligere fredet. Ingen erstatning
21	3o Lihme By, Nørup Ådal Dambrug Aps. v/ Jens H. A. Grøn 2,49 ha á 1.750 kr.	4.357,50	4.400,00 kr.
	Erstatning i alt		282.500,00 kr.

De tilkendte erstatninger forrentes efter naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 4 fra datoen for fredningsnævnets afgørelse den 28. december 2006 med en årlig rente, der svarer til den til enhver tid gældende diskonto.

Fredningsnævnet har tilkendt 5 lodsejere godtgørelse for sagkyndig bistand med i alt 39.232,00 kr. der er udbetalt.

Som godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling for Naturklagenævnet tilkendes der de lodsejere, der har været repræsenteret af Skovdyrkerforeningen Vejle, en godtgørelse på 9.264 kr. excl. moms, der udbetales til Skovdyrkerforeningen.

Af den samlede erstatning på 282.500,00 kr. samt renter og omkostninger udreder staten ved Miljøministeriet 75% og Vejle Kommune 25%, jf. naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 3.

Naturklagenævnets afgørelse om erstatningsudmålingen kan efter naturbeskyttelseslovens § 45 påklages til Taksationskommissionen af de ejere, der har indbragt fredningsnævnets erstatningsafgørelse for Naturklagenævnet, eller for hvis vedkommende Naturklagenævnet har skærpet fredningsbestemmelserne eller nedsat erstatningen. Afgørelsen kan tillige påklages af Miljøministeriet og Vejle Kommune.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, Naturklagenævnets afgørelse er meddelt den klageberettigede.

Klage skal indgives skriftligt til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, der videresender klagen til Taksationskommissionen.

På Naturklagenævnets vegne

Lars Busck

Naturklagenævnets formand